

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v Š.Š., zastúpeného JUDr. E., advokátom v N., proti žalovanej **A.**, bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. D., advokátkou v S., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13 C 219/2006, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. mája 2014 sp. zn. 6 Co 119/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 10. januára 2014 č.k. 13 C 219/2006-434 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. Š., Obec Š., zapísané Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom na LV č. X. ako parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere 551 m², parc. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere 85 m², parc. č. X. – záhrady o výmere 857 m², dom súp. č. X. na parc. č. X., letná kuchyňa súp. č. X. na parc. č. X. a vyporiadal ho tak, že všetky nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej s povinnosťou titulom vyporiadania zaplatiť žalobcovi sumu 5.416,66 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej zároveň uložil zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 892,07 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi vrátil zálohu zloženú na znalecké dokazovanie v sume 165,97 eur prostredníctvom učtárne Okresného súdu Nové Zámky po právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že účastníci sú podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností a zrušeniu podielového spoluvlastníctva nič nebráni, keď reálne rozdelenie nehnuteľností neprichádza

do úvahy. Za účelné považoval prikázanie nehnuteľností v celom rozsahu do výlučného vlastníctva žalovanej, ktorá tieto nehnuteľnosti dlhodobo užíva a je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 5/6 a žalobca v podiele 1/6. Z dôvodu, že žalovaná v priebehu konania bránila prístupu na nehnuteľnosti a znemožnila ich ocenenie, tým aj určeníu trhovej hodnoty, súd určil hodnotu v súlade s § 136 O.s.p. podľa vlastnej úvahy. Priemerná trhovú cena takýchto nehnuteľností predstavuje sumu 32.500 eur a z tejto sumy ako trhovej ceny preto súd pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vychádzal. Keďže podiel žalobcu je 1/6, žalovanej uložil titulom vyporiadania zaplatiť mu sumu 5.416,66 eur, pričom neprihliadol na žalobkyňou tvrdené ňou vložené investície do nehnuteľnosti, pretože o tom nepredložila žiadne dôkazy. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli na súdnom poplatku a právnom zastúpení.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Nitre rozsudkom z 21. mája 2014 sp. zn. 6 Co 119/2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. Konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že účastníci sú podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností zapísaných na LV č. X. pre kat. úz. Š., pričom podiel žalovanej predstavuje 5/6 a podiel žalobcu 1/6, tiež to, že ich reálne rozdelenie nie je možné vzhľadom na narušené vzťahy účastníkov a žiaden z nich nemá záujem v podielovom spoluvlastníctve zotrvať. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo medzi účastníkmi tak, že nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovanej, keď v tomto smere ani žalovaná nemala námietky a jej námietky sa týkali len ceny, ktorú má zaplatiť žalobcovi za jeho podiel. Vzhľadom na námietky žalovanej odvolací súd skúmal, či postupom súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a dospel k záveru, že žalovaná nedôvodne vytýka súdu prvého stupňa takéto pochybenie. Uviedol, že pokiaľ súd prvého stupňa 10. januára 2014 prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti žalovanej a jej zástupkyne, postupoval v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 v spojení s § 119 ods. 3 O.s.p., pretože žalovaná ani jej právna zástupkyňa neprítomnosť na tomto pojednávaní neospravedlnila ani neoznámila včas dôvod, pre ktorý sa pojednávania nemôže zúčastniť. Pokiaľ žalovaná namietala tú skutočnosť, že súd neprerušil konanie do skončenia dedičského konania po neb. A., matke účastníkov, ani týmto postupom súd prvého stupňa neodňal žalovanej možnosť konať pred súdom, pretože predmetné dedičské konanie nemá žiaden súvis s prejednávanou vecou. Pokiaľ žalovaná namietala, že súd prvého stupňa pri určení ceny

nehnutelnosti nezohľadnil ňou vložené investície, ani táto námietka nie je dôvodná, pretože žalovaná na svoje tvrdenie neposkytla súdu žiaden dôkaz. Napokon odvolací súd považujúc napadnuté rozhodnutie za vecne správne aj v časti týkajúcej sa náhrady trov konania, rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže si ju neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. majúc za to, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred ním konať. Poukázala na to, že jej nebolo doručené predvolanie na pojednávanie pred odvolacím súdom, o termíne pojednávania nebola informovaná, nebola jej doručená výzva, či súhlasí, aby sa odvolacie konanie uskutočnilo bez jej prítomnosti, v dôsledku čoho jej bolo znemožnené zúčastniť sa pojednávania. V danom prípade sa nejednalo o prípad podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a preto mala byť na pojednávanie predvolaná. Takýmto postupom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dôvod jej dovolania. Navrhla zmeniť rozsudok odvolacieho súdu a keďže aj rozhodnutie súdu prvého stupňa má vady, žiada, aby dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie (?). Zároveň žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca navrhol dovolanie ako neprípustné a nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení

s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (por. § 238 O.s.p., pokiaľ ide o rozsudok a § 239 O.s.p., pokiaľ ide o uznesenie), alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (por. § 237 O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci samej predtým ešte nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237

O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namieta porušenie svojho práva na spravodlivý proces a odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Existenciu uvedených väd vidí v postupe odvolacieho súdu, ktorý vo veci rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania bez toho, aby s takým postupom vyjadrila súhlas a zrejme aj v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ale aj súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

So zreteľom na žalovanou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať.

Podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne

o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Obsah práva na spravodlivý proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 251/04).

Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že podstata práva na spravodlivý proces spočíva v práve subjektu domôcť sa oprávnenia, či povinnosti v procese, ktorý spĺňa predovšetkým právne (ústavné a zákonné) aspekty spravodlivosti, ktoré by mali byť súčasťou samotnej existencie demokratického a právneho štátu, ktoré sú rozvinuté aj do ďalšieho práva účastníka, a to, aby vec bola prerokovaná v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods.2 ústavy). Zároveň konštatoval, že k prirodzeným právam každého človeka a občana patrí právo, aby v zložitom procese hľadania práva a spravodlivosti mu aspoň raz bolo umožnené predstúpiť pred nezávislý súd so svojou vecou, teda, aby bol vypočutý.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p.

významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Porušenie práva na spravodlivý proces a odňatie možnosti konať pred súdom žalovaná vyvodzuje z toho, že odvolací súd prejednal jej odvolanie a meritórne rozhodol bez nariadenia pojednávania, bez jej súhlasu.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý bol platný a účinný v čase rozhodovania odvolacieho súdu, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd.

V predmetnej veci ako vyplýva zo spisu odvolací súd v záujme zrýchlenia a zefektívnenia konania o opravnom prostriedku rozhodol o odvolaní žalovanej bez nariadenia pojednávania. Zo zápisnice o vyhlásení rozsudku z 21. mája 2014 (č.l. 447, 457 p.v.) vyplýva, že v danom prípade odvolací súd 21. mája 2014 vyhlásil rozsudok v predmetnej právnej veci bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., pretože prejednanie odvolania na pojednávaní nepovažoval za nevyhnuté ani za potrebné, keďže vo veci nevykonával dokazovanie a ani to nebolo v rozpore s verejným záujmom. V zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. o veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Tento procesný postup bol v danom prípade zachovaný – účastníci konania boli o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku upovedomení spôsobom zodpovedajúcim § 156 ods. 3 O.s.p. (por. „Oznam o verejnom vyhlásení rozhodnutia“

založený v spise na č.l. 456b), keď oznam bol na úradnej tabuli Krajského súdu v Nitre zverejnený 14. mája 2014. Pochybenie v tomto smere dovolací súd nezistil.

Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jej námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalovaná mala v úmysle namietat' aj nesprávnosť právneho posúdenia veci súdmi, treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania žalovanej. Jej mimoriadny opravný prostriedok preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní si ich náhradu neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2015

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová